

УДК 616.314-76-071

В.І.Струк

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ДО І ПІСЛЯ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ БЮГЕЛЬНИМИ ПРОТЕЗАМИ З РІЗНИМИ ФІКСУЮЧИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ

КМУ “Міська стоматологічна поліклініка ” (м. Чернівці)

Вивчення особливостей клініки і лікування кінцевих дефектів зубних рядів відбувається за такими напрямками: визначення особливостей клініки, вибір методу лікування та розробка нових конструкцій протезів із урахуванням біомеханіки запропонованих протезів [1, 10].

Причинами втрати зубів за наявності кінцевих дефектів вважають карієс та його ускладнення, хвороби пародонта, травму й інші чинники.

Нині всі ортопедичні конструкції, які застосовуються для заміщення часткової втрати зубів, можна розділити на дві великі групи, а саме: знімні й незнімні протези [2, 3, 11].

Незважаючи на те, що різні види незнімних мостоподібних протезів відповідають більшості вимог до ортопедичних конструкцій у осіб молодого й середнього віку, є головний фактор, що, зрештою, змушує зробити вибір на користь знімних протезів. Таким фактором є врахування стану пародонта опорних зубів і їхніх резервних сил [7, 8].

Метою нашого дослідження стало вивчення стану зубів, які слугували опорами бюгельних протезів з опорно-утримуючими кламерами, атачменами і телескопічною фіксацією.

З метою визначення впливу фіксуючих елементів бюгельних протезів на положення опорних зубів до лікування та через 3 місяці користування протезами нами на контрольних моделях проведений графічний запис.

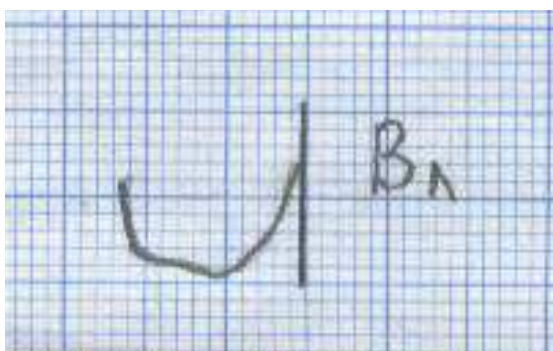
Вплив фіксуєчих елементів бюгельних протезів на опорні зуби вивчали в пацієнтів трьох дослідних груп. До першої групи ввійшли пацієнти (23 особи), яким виготовляли бюгельні протези з фіксацією на опорно-утримуючі кламери. У другій дослідній групі (19 осіб) бюгельні протези фіксували за допомогою атачменів. Телескопічна фіксація бюгельних протезів була в пацієнтів (18 осіб) третьої дослідної групи.

Для виконання поставленого завдання ми застосували пристрій для графічного аналізу моделей щелеп, запропонований співробітниками кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології [4, 5, 6, 9].

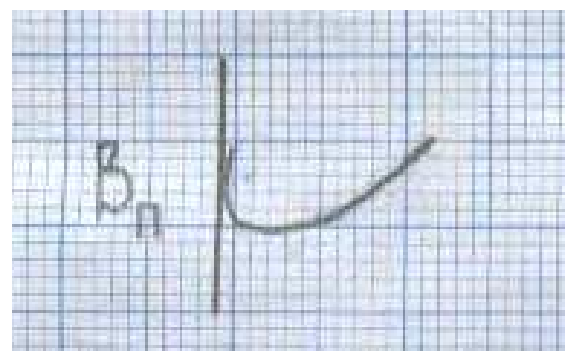
Конструкція запропонованого пристрою для графічного аналізу моделей щелеп проста у використанні й дозволяє виконувати графічне відображення параметрів моделі на міліметровому папері, яке відбувається завдяки поступальному руху щупа по моделі.

Обертання верхньої частини робочого столика навколо осі дозволяє проводити дослідження у двох взаємно перпендикулярних площинах – сагітальній та вертикальній. Застосування міліметрового паперу дозволяє проводити математичні й аналітичні розрахунки, визначати форму і розміри склепіння твердого піднебіння та беззубої ділянки альвеолярного відростка, нахил зубів, що дає можливість забезпечити високий ступінь точності отриманих результатів.

На рис.1 і 2 показані зразки графічних зображень результатів досліджень моделей за допомогою пристрою.

А

Б

Рис. 1. Графічне зображення поверхні зуба у вестибулярному напрямку (А – ліворуч, Б – праворуч)

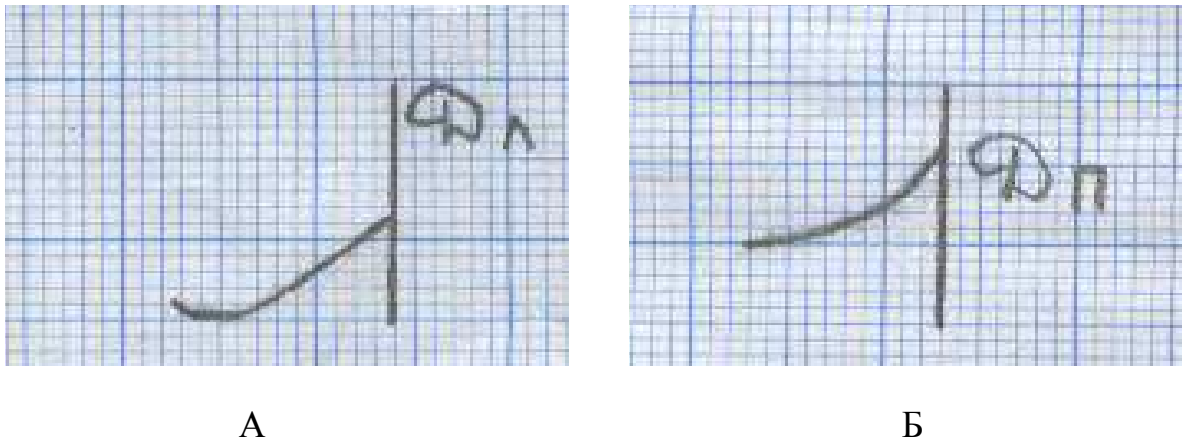

Рис. 2. Графічне зображення поверхні зуба в дистальному напрямку (А – ліворуч, Б – праворуч)

Результати дослідження нахилу опорних зубів у дослідних групах через 3 місяці після накладання зубних протезів представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Зведена таблиця нахилу опорних зубів у групах спостереження

Група	n	Нахилу немає		Нахил зубів					
				вестибулярний		оральний		мезіодистальний	
		абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Перша	23	10	43,48	5	21,74	8	34,78	-	-
Друга	19	15	78,95	1	5,26	-	-	3	15,79
Третя	18	16	88,89	-	-	-	-	2	11,11

Примітка: n – кількість зубів.

За результатами дослідження було виявлено, що в першій дослідній групі, пацієнтам якої виготовляли бюгельні протези з опорно-

утримуючими кламерами, 43,48% опорних зубів не мали нахилу, тоді як 21,74% були нахилені в вестибулярний бік, а 34,78% зубів - у оральний бік.

У другій дослідній групі пацієнтам виготовляли бюгельні протези з опорою на замкові кріплення (атачмени). Один опорний зуб мав нахил у вестибулярний бік, що становило 5,26%, а три зуби були нахилені в мезіодистальному напрямку, і це становило 15,79%.

Пацієнтам третьої дослідної групи були виготовлені бюгельні протези з телескопічною фіксацією. У цій групі 88,89% опорних зубів не мали нахилу, а 11,11% були нахилені в мезіодистальному напрямку.

Отже, зважаючи на результати, отримані за допомогою графічних досліджень опорних зубів, проведених через 3 місяці після накладання бюгельних протезів, можна стверджувати, що замкові кріплення, які застосовували в протезах, виготовлених пацієнтам 2 дослідної групи, й телескопічна фіксація бюгельних протезів пацієнтам 3 дослідної групи менше впливають на опорні зуби, а тому перспективи їх використання можуть бути розширені.

Література

1. Боян А.М. Особенности изготовления бюгельных протезов при дистально неограниченных дефектах зубных рядов : [метод.реком.] /А.М.Боян. – Харьков, 1990. – 17 с.
2. Головка С.В. Замкові кріплення. Класифікація, застосування при протезуванні кінцево не обмежених дефектів зубного ряду (огляд) / С.В.Головка // Проблеми екології та медицини. – 1999. – №5. – С. 72-75.
3. Жулев Е.Н. Частичные съёмные протезы (теория, клиника и лабораторная техника) / Е.Н.Жулев. – Н.Новгород: Изд-во Нижегород. гос. мед. акад. – 2000. – 428 с.

4. Зубченко С.Г. Математическое обоснование применения фиксирующих элементов при частичном съемном пластиночном протезировании / С.Г.Зубченко, М.Д.Король, В.И.Доценко // Проблемы екології та медицини. – 2004. – Т. 8, № 5-6. – С. 15-19.
5. Зубченко С.Г. Визначення нахилу опорних зубів за допомогою пристрою власної конструкції / С.Г.Зубченко, С.В.Головко // Вісник Української медичної стоматологічної академії "Актуальні проблеми сучасної медицини". – 2005. – Т. 5, вип. 4 (12). – С. 59-60.
6. Зубченко С.Г. Особливості фіксації часткових знімних пластинкових протезів при різних дефектах зубних рядів кламерами та атачменами / С.Г.Зубченко // Український стоматологічний альманах. – 2002. – №6. – С. 20-22.
7. Король М.Д. Графическая регистрация максимальной окклюзионной силы как интегральный показатель функционального состояния зубочелюстной системы / М.Д.Король // Новое в стоматологии. – 1998. – № 7. – С. 57-59.
8. Король М.Д. Математический анализ строения зубных дуг и биометрические исследования диагностических моделей челюстей / М.Д.Король // Проблемы екології та медицини. – 1999. – № 1-2. – С. 99-104.
9. Пат. 10683 Україна, МПК А61С19/04. Пристрій для графічного аналізу моделей щелеп / Головко Н.В., Король М.Д., Зубченко С.Г., Головко С.В., Король Д.М., Рибась А.В., Ал Хатіб Шаді Аднан, Войналович І.Л., Фетісова Г.Л. – № u 2005 05371; заявл. 06.06.05; опубл. 15.11.05. Бюл. № 11.
10. Ступницький Р.М. Показання та критерії вибору системи замкових кріплень бюгельних протезів / Р.М.Ступницький // Новини стоматології.– 1997.– №4.– С. 55-58.

- 11.Хоманн А. Конструкции частичного зубного протеза / А.Хоманн, В.Хильшер // Науч. ред. изд. на русск. яз. проф. В.Ф.Макеев; пер. с нем. – Львов: ГалДент, 2002. – 192 с.

Стаття надійшла
15.06.2009 р.

Резюме

Автором статьи проведены графические исследования моделей челюстей для определения наклона опорных зубов под действием фиксирующих элементов бюгельных протезов. Обнаружено, что через 3 месяца после наложения бюгельных протезов с опорно-удерживающими кламмерами только 43,48% опорных зубов не имели наклона. Замковые крепления, которые применяли в протезах, изготовленных пациентам 2 опытной группы, и телескопическая фиксация бюгельных протезов пациентам 3 опытной группы меньше влияют на опорные зубы, а потому перспективы их использования могут быть расширены.

Ключевые слова: бюгельные протезы, опорно-удерживающие кламмеры, атачмены, телескопическая фиксация, наклон опорных зубов.

Summary

Graphical investigations of jaw models for the determination of the supporting teeth tilting under the influence of clasp dental prostheses fixative elements were conducted by the author. It is discovered that in three month period after clasp dental prostheses with supporting retentive clammers imposition only 43,48% of the supporting teeth didn't display any tilting. Lock attachments, which were used for making prostheses for the patients of the second experimental group, and telescopic fixation of clasp dental prostheses for the third experimental group influence to a lesser extent upon the supporting teeth. This fact explains the outlook widening for their application.

Key words: clasp dental prostheses, supporting retentive clammers, attachments, telescopic fixation, supporting teeth tilting.